

Durmuş Hocaoğlu

Özel TV Yayıncılığında Kültür Zaafiyeti

Yeniufuk., 23 Haziran 1997., Pazartesi., s.15

Durmuş Hocaoğlu, *Yeniufuk* Yazıları Sıra No: 03

Özel televizyon yayıncılığının, ÷lkemizin demokratik gelişmesi açısından son derece önemli bir yeri bulunduğu tartışmasız olmakla beraber, bazı yayın alanlarında çok sığ ve yetersiz kaldığını ve bunun kronik bir zaafiyete dönüşme istidadı gösterdiğini söyleyebiliriz. Bu zaafiyet alanlarının en önemlilerinden birisi “**kültür yayıncılığı**”dır. Konu bu açıdan ele alındığında, özel televizyonların, devlet televizyonlarının gerisinde, hattâ çok fazla gerisinde kaldığını belirtmek icap etmektedir. Maalesef, özel televizyonlarda kültürel etkinlikler hemen-hemen sıfır düzeyindedir.

Kanaatımızca, bu zaafiyet, esas itibariyle, özel televizyonların kendilerini çok basit, çok dar bazı çemberler içerisine hapsedmelerinden ileri gelmektedir. Konunun ilginç olan bir başka tarafı da, yayıncıların bu daracık haphanelerinden pek de şikâyetçi olmadığı ve durumlarını değiştirme istikametinde ümit verici gelişmelerin görülmemesidir. “Hapishanesinden hoşnut olma” keyfiyeti, özel TV yayıncılığının ufuk genişliği hakkında çok kötü bir puan ve gelecek için ciddî bir ümitsizlik hasıl etmektedir.

Kültürel etkinliklerdeki bu yetersizliğin, sığlığın kaynağı olan çemberlerin en temellisinin “**ekonomizm çemberi**”, yani, “**kâr kaygusu**” olduğunu söyleyebiliriz. Bu kayguyu onları “**rating**” yarışına sokmakta ve “**kültür yayıncılığı zaafiyeti**”, bu dar çemberin daraltmış olduğu idrâk ufkunun bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Yayıncılık muhakkak ki bir yanıyla “iktisadî” bir faaliyettir; ancak, sadece ve yalnız bundan ibaret değildir. Her tür yayıncılık gibi TV yayıncılığı da aynı zamanda bir “kültürel” faaliyettir. Bunun içindir ki bir medya kuruluşunun sıradan bir “ticarî” müessese gibi davranması söz konusu olmamalıdır.

Ülkemizdeki özel TV yayıncılığının - bilhassa “büyük TV'ler” olarak bilinenlerde - izlenme oranı kaygısıyla ağırlık verdiği program türleri şöylece özetlenebilir: Pembe diziler, sportif müsabakalar (özellikle futbol), siyasî tartışmalar, her çeşitten eğlence programları, çok tutulan ‘tekrar filmleri’.

Bunların hiçbirisini “kültür yayını” kategorisine dahil etmenin mümkün olmadığı aşıkâr bir husustur. Hattâ, biraz abartma ile, özel TV yayıncılığının kültürel etkinlikler konusundaki bu duyarsızlığının, bir nevi “**kültürsüzlük kültürü**” halini aldığı söylemek de kabildir.

“Kültür yayıncılığı zaafiyeti”nin çok bariz bir şekilde kendisini gösterdiğini alanlar ve bunlara ilişkin program eksiklikleri ise çok kısaca şu şekilde belirlenebilir: Sinema ve

Tiyatro'nun klasikleri (bu tür filmler ya hiç verilmemekte ya da en ölü saatlere konmaktadır), Türk ve Batı klasik müzik eserleri (özellikle Türk Müziği), dinî yayınlar (bilhassa bazı kanallarda), popüler bilimsel yayınlar ve belgeseller.

Özel TV kanallarının, ciddî ve samimî bir öz-eleştiri yaparak, hiçbir komplekse kapılmaksızın, topluma karşı sorumlu oldukları kültürel yayınlar konusunda devlet televizyonlarının ve gazetelerin çok gerisinde kalmış olduklarını kabul etmeleri ve bu sorumluluklarını yerine getirebilmek için, bu “a-kültüre” yayın programlarını yeniden gözden geçirerek kendilerine çeki-düzen vermeleri gerekmektedir.

